

Τελική Αξιολόγηση
με τις Αρχές
της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας

Ιστορία Α΄ Γυμνασίου

Διαφοροποιημένη Διδασκαλία με Τελικό Προϊόν

Δραστηριότητες Προσομοίωσης

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ.....	7
Κυκλαδικός-Μινωικός-Μυκηναϊκός πολιτισμός.....	7
Θρησκεία και τέχνη των Μινωιτών.....	30
Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟ 1100 Π.Χ. ΕΩΣ ΤΟ 800 Π.Χ.....	31
Η πολιτισμική αναγέννηση.....	31
ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ (800-479 π.Χ.).....	32
Αποικιακή εξάπλωση.....	32
Η πόλη-κράτος και η εξέλιξη του πολιτεύματος.....	32
Σπάρτη.....	35
Αθήνα.....	36
Πανελλήνιοι δεσμοί.....	39
Πέρσες και Έλληνες: Δύο κόσμοι συγκρούονται.....	39
Τα γράμματα και η τέχνη.....	41
Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (479-431 π.Χ.).....	44
Η συμμαχία της Δήλου.....	44
Δημοκρατικό Πολίτευμα - Εποχή του Περικλή.....	45
Η συγκρότηση της Αθηναϊκής κοινωνίας – Η καθημερινή ζωή.....	47
ΗΓΕΜΟΝΙΚΟΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΜΨΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ (431-362 π.Χ.).....	51
Πελοποννησιακοί πόλεμοι.....	51
Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.....	53
ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΕΠΟΧΗ.....	55
Γλυπτική.....	58
Διαγωνίσματα προσομοίωσης.....	59
1 ^ο Διαγώνισμα.....	59
2 ^ο Διαγώνισμα.....	64
3 ^ο Διαγώνισμα.....	67
4 ^ο Διαγώνισμα.....	71
Συνολικές Προφορικές Ερωτήσεις.....	75
Παιχνίδια.....	82

Εισαγωγή

Για να γράψω Ιστορία!

Προσέχω:

1. Τη διατύπωση των ερωτήσεων

- Στα Σ - Λ υπάρχει πιθανότητα να ζητά να αιτιολογήσεις για το λάθος.
- Προσέχουμε τις απόλυτες έννοιες (πάντα/ποτέ κ.ά.).
- Στη διατύπωση ορισμών ξεκινάμε από το γενικό και καταλήγουμε στο ειδικό.

2. Το διαγώνισμα θα είναι χωρισμένο σε ομάδες.

Θα πρέπει να επιλέξεις κάποιες ασκήσεις:

ΟΜΑΔΑ Α΄

- ΚΕΝΑ
- Σ - Λ
- Αντιστοίχιση

ΟΜΑΔΑ Β΄

- Ερωτήσεις:
- Μνήμης/Ανάπτυξης
  - Πηγές

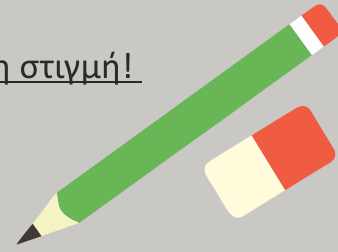
3. Πηγές!

Προσέχω:

- Τίτλο πηγής για εύρεση θεματολογίας.
- 1^η Παράγραφο γράφεις ό,τι έχεις μάθει από το βιβλίο!
- 2^η Παράγραφο περίληψη της πηγής.
- Διαρθρωτικές λέξεις για ανάπτυξη απάντησης.
- Ακολουθείται μεθοδολογία ανάλυσης πηγών.

Επισημανση: Τα λάθη μπορείς να βρεις στις προτάσεις στη στιγμή!

Ύστερα, διόρθωσε αυτές εσύ!

- Μόνο οι γραφείς των ανατόρων δεν γνώριζαν τη Γραμμική Β'.

.....

.....

- Οι Μυκηναίοι, κατά το παράδειγμα των Αιγυπτίων, αναγείρουν θολωτούς τάφους.

.....

.....

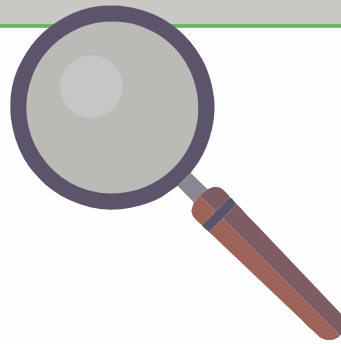
- Δεν έχουν ανακαλυφθεί χρυσές νεκρικές προσωπίδες βασιλιάδων.

.....

.....

Επισημανση: Κύκλωσε τη σωστή απάντηση.

Ιστορικός ας γίνεις!

1. Γιατί λες να έγιναν διάσημοι οι Κυκλαδίτες;

- α) αγγεία
- β) ναοί
- γ) ειδώλια

2. Τι βρισκόταν γύρω από τα ανάκτορα των Μινωιτών;

- α) οικισμοί
- β) αγορές
- γ) λατρευτικά κέντρα

3. Πώς χαρακτηριζόταν το διοικητικό σύστημα της Κρήτης;

- α) αποκεντρωτικό
- β) δημοκρατικό
- γ) συγκεντρωτικό

4. Τα καμαραϊκά αγγεία κατασκευάζονταν στη(ν):

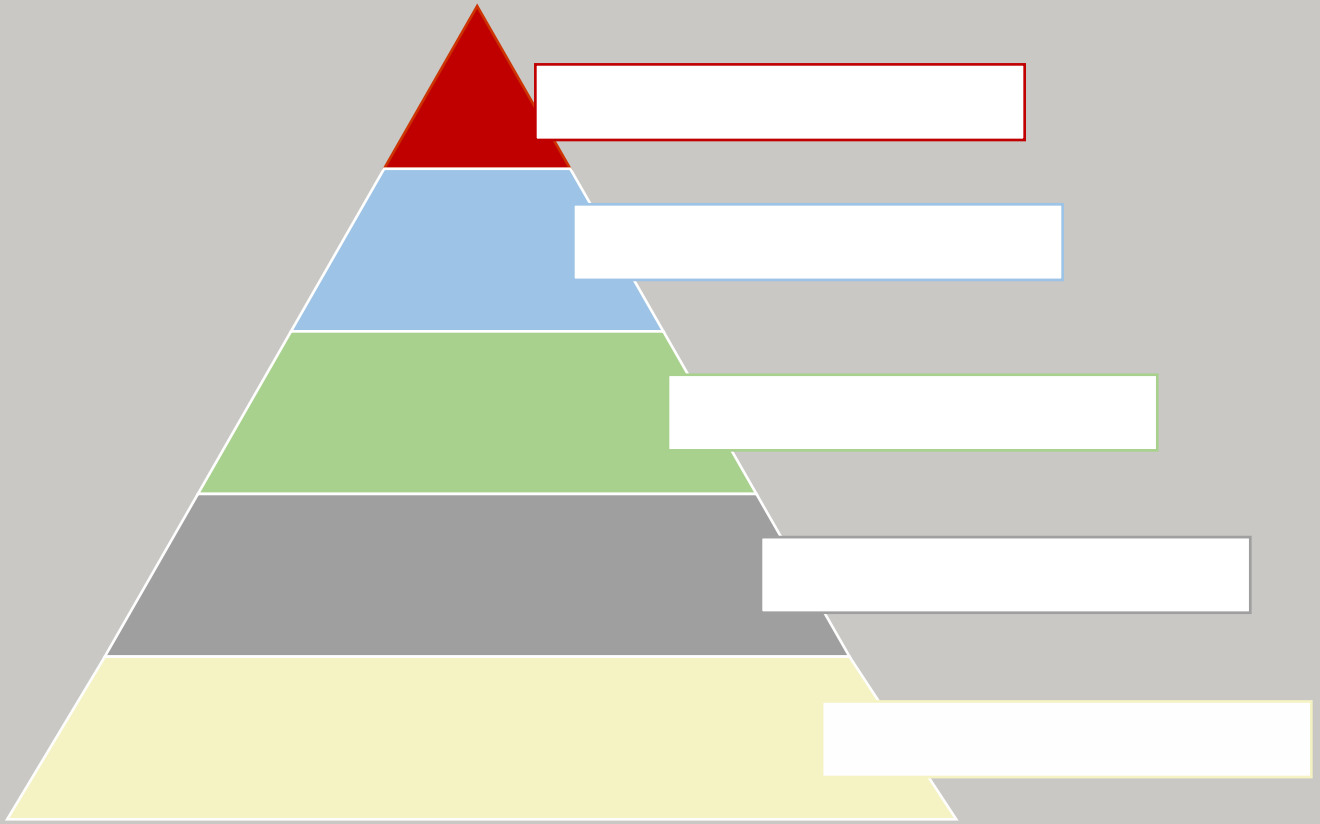
- α) Κνωσό-Μάλια
- β) Κνωσό-Φαιστό
- γ) Ζάκρο-Μάλια

5. Τα μυκηναϊκά ανάκτορα είναι:

- α) ξύλινα
- β) διοικητικά κέντρα
- γ) τριώροφα

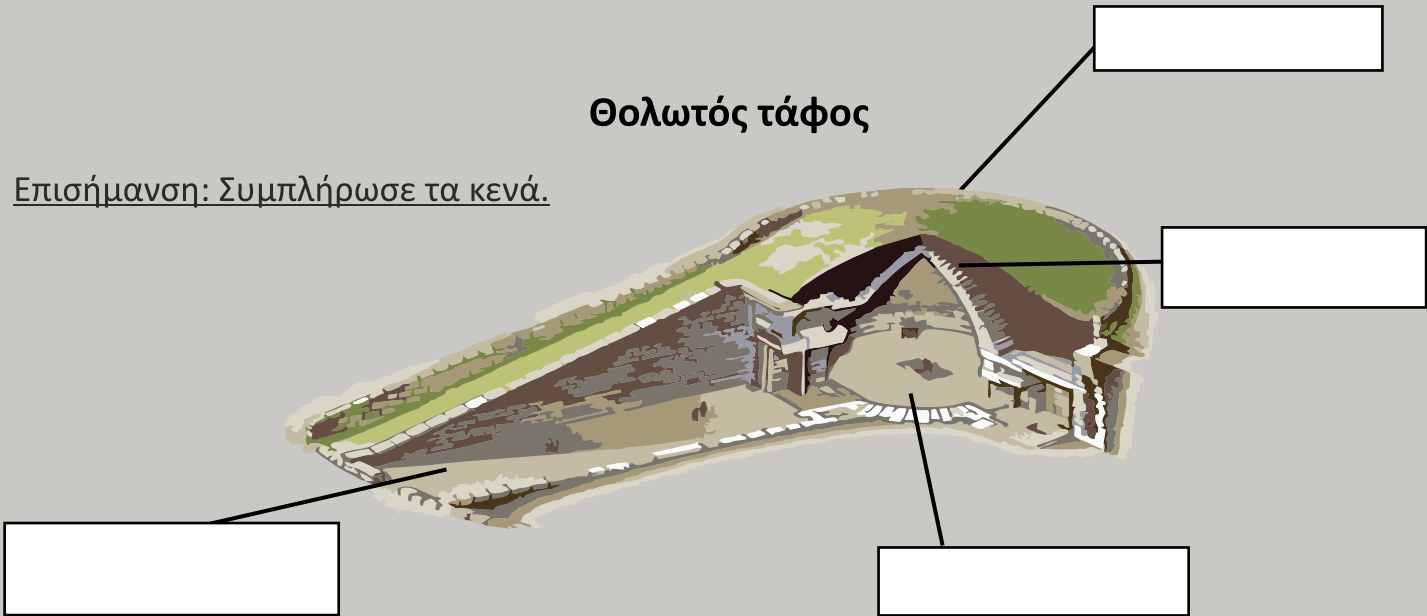
Μυκηναϊκός πολιτισμός

Επισημάνση: Με βάση την πυραμίδα να γίνει η ιεράρχηση της μυκηναϊκής κοινωνίας και να αναλυθεί.

Θολωτός τάφος

Επισημάνση: Συμπλήρωσε τα κενά.

Επισημάνση: Ποιος είναι ο γνωστότερος **θολωτός τάφος της εποχής;**

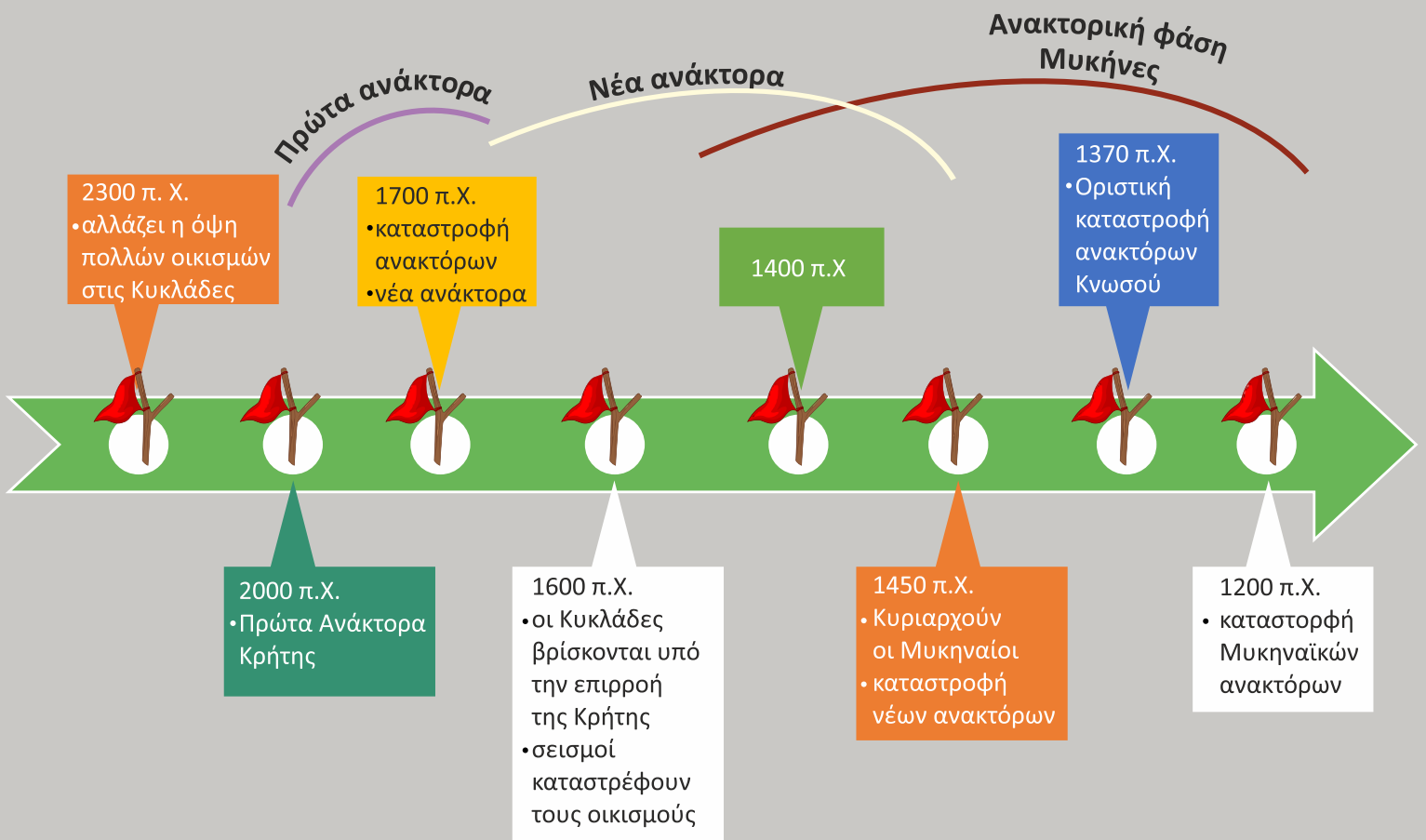

Επισημάνση: Ποιος μεγάλος βασιλιάς είχε θαφτεί εκεί;

Χρονογραμμή

Αθήνα

Επισημάνση: Να συνδέσεις με μία γραμμή τις λέξεις που έχουν σχέση μεταξύ τους.

Βουλή των Πεντακοσίων ●	● Κλεισθένης
Σεισάχθεια ●	● Θησέας
Αττική-ενιαίο κράτος ●	● Πεισίστρατος
Τύραννος ●	● Παναθήναια
Γιορτή των Αθηναίων ●	● Σόλων
Συνένωση οικισμών σε πόλη ●	● Δράκων

Επισημάνση: Να ελέγξεις την ορθότητα των παρακάτω προτάσεων (σωστό/λάθος).

Ο τύραννος Πεισίστρατος έκανε σημαντικά εξωραϊστικά έργα στην Αθήνα.	
Οι νόμοι του Δράκοντα ονομάστηκαν έτσι γιατί ήταν τόσο σκληροί και επώδυνοι, όπως το δάγκωμα ενός δράκου.	
Ο Κλεισθένης αύξησε τον αριθμό των στρατηγών σε 10.	
Με τον όρο Κυλώνειο άγος εννοούμε την πράξη του Κύλωνα να πάρει με τη βία την εξουσία.	

Επισημάνση: Να γράψετε στην αντίστοιχη στήλη τις παρακάτω λέξεις.

(Σεισάχθεια, δημοκρατία, είλωτες, περίοικοι, Ευρώτας, 5 έφοροι, 10 στρατηγοί, βουλή των 500, οστρακισμός, Ηλιαία, Άρειος Πάγος, «Μολών Λαβέ», Μέλανας Ζωμός, Απέλλα)

Σπάρτη

Αθήνα

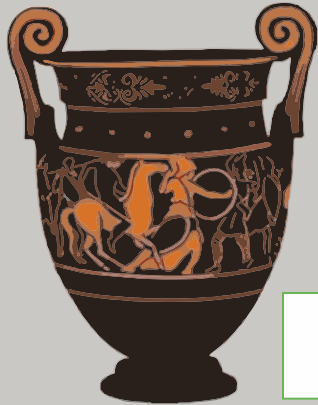
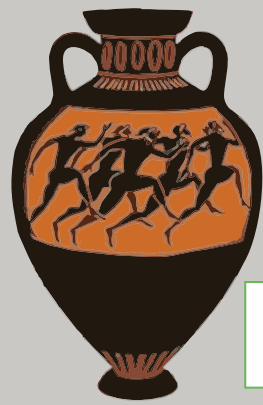
Οπτική διάκριση

Επισήμανση: Σε ποιον ρυθμό ανήκουν οι ναοί;

Στην **κεραμική** έχουμε την επικράτηση του _____
και του _____ ρυθμού.

Επισημανση: Γράψε δίπλα από κάθε εικόνα το όνομα κάθε αγγείου.

Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (479-431 π.Χ.)

Η συμμαχία της Δήλου

Σύντομοι Ορισμοί

■ Μετά το τέλος των περσικών πολέμων: τι συνέβη;

■ Συμμαχία της Δήλου: Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της;

Τελική Αξιολόγηση
με τις Αρχές
της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας

Ιστορία Β' Γυμνασίου

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο	4
Εισαγωγή	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (330-717).....	9
Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη	9
Ο Ιουστινιανός και το έργο του	10
Ο Ηράκλειος και η δυναστεία του	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΛΑΟΙ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΓΥΡΟ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	20
Οι Σλάβοι και οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο	20
Οι Βούλγαροι και οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο	20
Η εξάπλωση των Αράβων.....	20
Το εμπόριο και ο πολιτισμός του Ισλάμ	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΚΜΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (717 -1025).....	24
Η διαμόρφωση της μεσαιωνικής ελληνικής βυζαντινής αυτοκρατορίας.....	24
Η μεταβατική εποχή: Οι έριδες για το ζήτημα των εικόνων.....	25
Η βασιλεία του Μιχαήλ Γ΄ και η αυγή της Νέας Εποχής.....	28
Η διάδοση του Χριστιανισμού στους Μοραβούς και τους Βουλγάρους.....	30
Οι εξελίξεις στην οικονομία και την κοινωνία	32
Η νομοθεσία της Μακεδονικής Δυναστείας και η σύγκρουσή της με τους «δυνατούς» ..	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (1025 -1453).....	36
Οι Κομνηνοί και η μερική αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας.....	36
Η ενετική οικονομική διείσδυση και το σχίσμα των Εκκλησιών.....	39
Οι σταυροφορίες και η πρώτη άλωση της Πόλης.....	42
Η περίοδος της Λατινοκρατίας και τα ελληνικά κράτη	46
Η Άλωση της Πόλης	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ	51
Η καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: Η ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ.....	58
Ο Καρλομάγνος και η εποχή του.....	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ: Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ (15 ^{ος} – 18 ^{ος} αι.).....	60
Οι ανακαλύψεις.....	60
Αναγέννηση και Ανθρωπισμός.....	62
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ	73
1ο Διαγώνισμα	73
2ο Διαγώνισμα	76
3ο Διαγώνισμα	79
4ο Διαγώνισμα	82
5ο Διαγώνισμα	86
Ιστορία Β΄ Γυμνασίου - Επαναληπτικές ερωτήσεις	91

Θεωρητικό υπόβαθρο

Διαφοροποίηση Τελικού Προϊόντος

Διαφοροποιώντας το προϊόν

Σε αντίθεση με μία δραστηριότητα νοηματοδότησης, η οποία είναι τυπικά μικρή και επικεντρώνεται σε μία ή απλώς σε μερικές βασικές αντιλήψεις και δεξιότητες, ένα προϊόν είναι μακροπρόθεσμη πρόκληση. Οι αναθέσεις προϊόντων πρέπει να βοηθούν τους μαθητές – ατομικά ή σε ομάδες- να ξανασκεφτούν, να χρησιμοποιήσουν και να επεκτείνουν ό,τι έχουν μάθει σε ένα μεγάλο χρονικό διάστημα – μία ενότητα, ένα εξάμηνο ή ακόμη και έναν χρόνο. Η *"διαδικασία της αξιολόγησης υλοποιείται μέσω της δημιουργίας και της ανάθεσης προϊόντων καλής ποιότητας αλλά διαφορετικών ως προς την ποσότητα και το περιεχόμενο"* (Tomlinson, 2015). Υπογραμμίζεται ότι ένα καλό προϊόν δεν είναι, απλώς, κάτι που κάνουν οι μαθητές για ευχαρίστηση στο τέλος μίας ενότητας. Στόχος της αξιολόγησης είναι να πρέπει να προκαλέσει τους μαθητές να σκεφτούν, να εφαρμόσουν, ακόμη και να επεκταθούν πάνω σε όλες τις αντιλήψεις και δεξιότητες κατά τη διάρκεια της μάθησης.

Κάρτα εξόδου

Τρεις τελευταίες ασκήσεις που συμπεριλαμβάνουν
και τα 3 μαθήματά μας,
για να τελειώσουμε την 1η επανάληψή μας.

Δραστηριότητες κλειστού τύπου.

1. Να χαρακτηρίσεις τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ).

- I. Η στάση του Κωνσταντίνου ήταν πολύ ευνοϊκή προς τον Χριστιανισμό.
- II. Οι νεαρές ήταν γραμμένες στην ελληνική γλώσσα.
- III. Η σύνοδος της Νίκαιας της Βιθυνίας ονομάστηκε οικουμενική, επειδή συμμετείχαν επίσκοποι από όλες τις επαρχίες του Οικουμενικού Ρωμαϊκού κράτους.
- IV. Σκοπός της εσωτερικής πολιτικής του Ιουστινιανού ήταν η καταστολή της εξέγερσης των δήμων.

2. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α' με τα αντίστοιχα της στήλης Β'.

Στήλη Α'

Μ. Κωνσταντίνος ●

Ηράκλειος ●

Ιουστινιανός ●

Στήλη Β'

● Α' Οικουμενική Σύνοδος

● Θέματα

● Στάση του Νίκα

● Διάταγμα Μεδιολάνων

● Ίδρυση Κωνσταντινούπολης

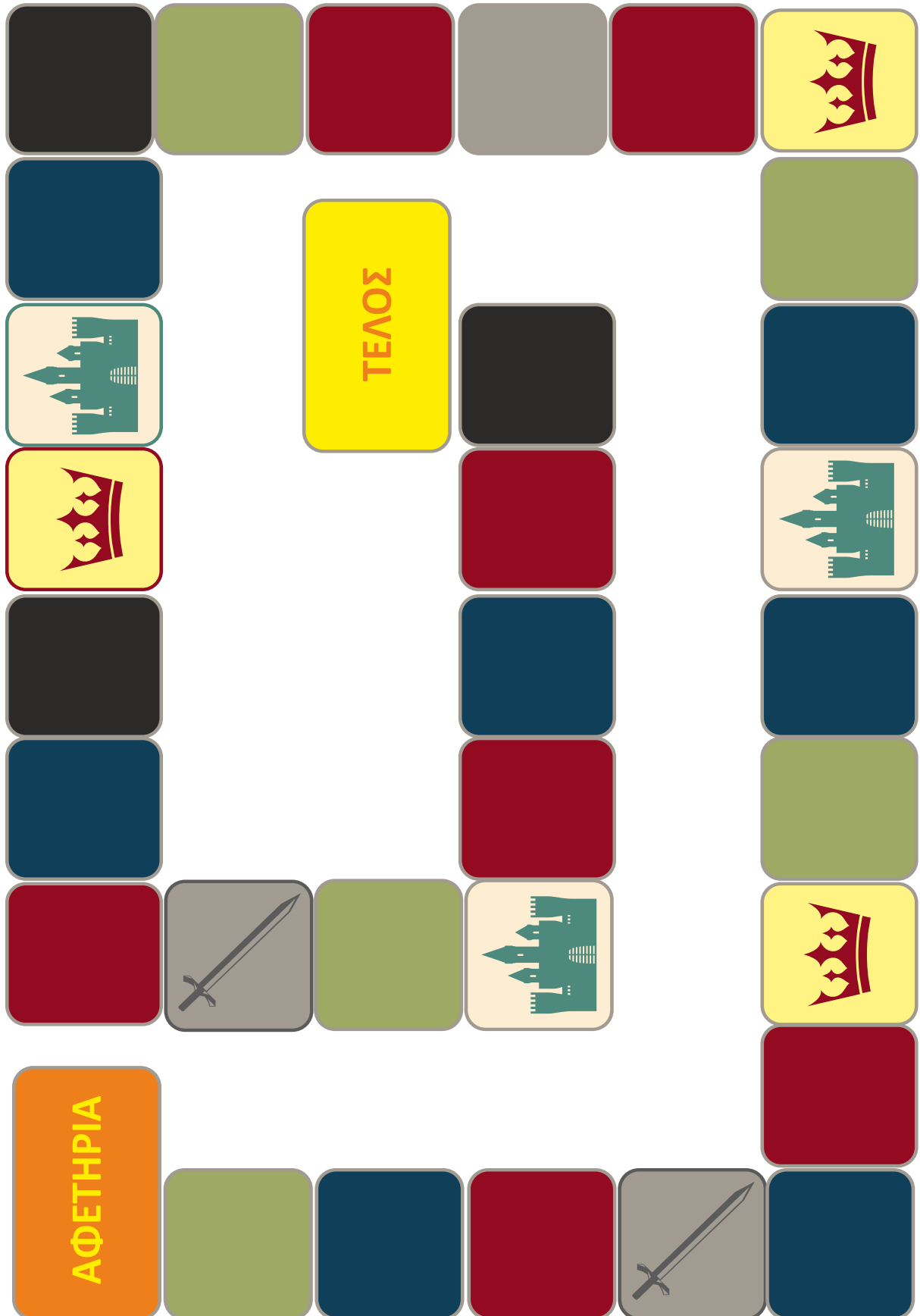
● Χριστόγραμμα

● Αναγνώριση χριστιανικής λατρείας

● Στρατηγός αυτοκράτωρ

Επιτραπέζιο παιχνίδι

Επισημανση: Βοήθησε τους αυτοκράτορες να οργανώσουν το κράτος της Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΚΜΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (717-1025)

Η διαμόρφωση της μεσαιωνικής ελληνικής βυζαντινής αυτοκρατορίας

Λέξεις – Κλειδιά:

Σταθεροποίηση συνόρων, στρατιωτική αντεπίθεση, κεντρικές διοικητικές υπηρεσίες, επέκταση θεμάτων, στρατιώτης-αγρότης, αύξηση πληθυσμού, κακώσεις, ανάπτυξη εμπορίου - βιοτεχνίας.

Προφορικές ερωτήσεις

- α) Πότε απομακρύνεται το Βυζάντιο από τις ρωμαϊκές του καταβολές και μπορούμε να μιλάμε για μεσαιωνικό Ελληνικό Βυζαντινό κράτος;
- β) Ποιες είναι οι εξελίξεις που σημειώνονται από το 717 μ.Χ. ως το 867 μ.Χ.;
- γ) Πότε παρουσιάζονται οι πρώτες ενδείξεις οικονομικής ανάκαμψης και ποιες είναι αυτές;
- δ) Τι γνωρίζετε για τις κακώσεις;

1. Δυναστεία των .....

2. Δυναστεία του .....

Το μεσαιωνικό ελληνικό Βυζαντινό Κράτος

Εξελίξεις

Τρίλιζα

Πότε παρουσιάστηκε οικονομική ανάκαμψη;	Τι γνωρίζεις για τον στρατό του θέματος;	Πού επεκτάθηκαν τα σύνορα μεταξύ Βυζαντίου και Χαλιφάτου;
Από πού προέρχονταν τα περισσότερα έσοδα;	Αυξήθηκε ο πληθυσμός του Βυζαντίου;	Ποιος ήταν υπεύθυνος για τα θέματα;
Πώς ονομάζονταν τα τολμηρά μέτρα του Νικηφόρου Α΄;	Τι κυριάρχησε στην ύπαιθρο;	Τι βοήθησε την αύξηση των κρατικών εσόδων;

5. Ποια εικόνα από τις δύο θα συναντούσαμε την εποχή της εικονομαχίας και γιατί;

A

B

Γιατί;.....

.....

.....

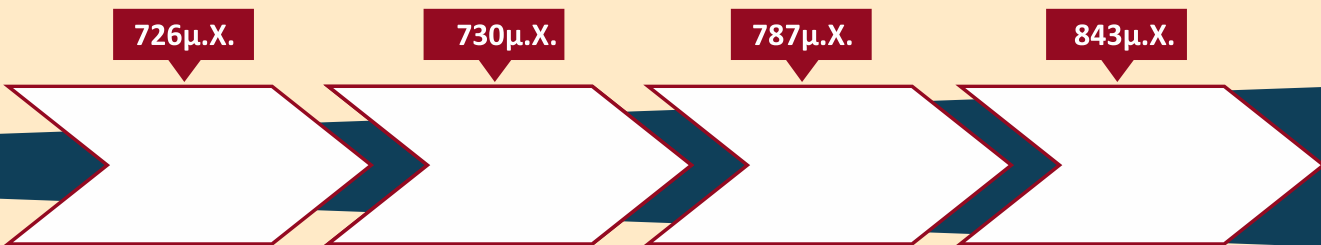
.....

.....

Συμπλήρωσε τη χρονογραμμή

A' φάση εικονομαχίας

B' φάση εικονομαχίας

Η νομοθεσία της Μακεδονικής Δυναστείας και η σύγκρουσή της με τους «δυνατούς»

Λέξεις – Κλειδιά:

Πρόχειρος Νόμος, Επαναγωγή, Βασιλικά, Επαρχικόν Βιβλίον, Νεαρές, προτίμηση γειτόνων και συγγενών, αλληλέγγυον.

Προφορικές ερωτήσεις

- α) Ποιοι λόγοι οδήγησαν τη μακεδονική δυναστεία στην αναθεώρηση της παλαιότερης νομοθεσίας;
- β) Ποιο ήταν το περιεχόμενο της νομοθετικής δραστηριότητας της μακεδονικής δυναστείας;
- γ) Τι γνωρίζεις για τον αγώνα των Μακεδόνων κατά των δυνατών και τι προσπάθησαν να κάνουν με τις Νεαρές;
- δ) Ποια ήταν τα αποτελέσματα των νόμων των Μακεδόνων για την προστασία της αγροτικής κοινότητας;

1. Συμπλήρωσε τα κενά.

Οι αυτοκράτορες της δυναστείας των....., για να κάνουν περισσότερο εύρυθμη τη λειτουργία της διοίκησης και να λύσουν τα κοινωνικά προβλήματα, φρόντισαν να αναθεωρήσουν τη νομοθεσία των .....και εξέδωσαν τους ακόλουθους .....

2. Προσδιόρισε τους νόμους.

1. Π_ό_ειρ_ς Ν_μ_ς: εύχρηστο απάνθισμα νόμων που αντικατέστησε την Εκλογή, νομική συλλογή των Ισαύρων.
2. Ε_σ_γω_ή: εισαγωγή στον Πρόχειρο Νόμο που καθόριζε με ακρίβεια τις αρμοδιότητες του αυτοκράτορα και του πατριάρχη.
3. Β_σ_λ_ά: συλλογή νόμων, η οποία αντλεί κυρίως από τις νομικές συλλογές του Ιουστινιανού (60 βιβλία).
4. Επ_ρχ_κό_ Β_βλ_ν: διατάξεις που ρύθμιζαν τη λειτουργία των συντεχνιών της Κωνσταντινούπολης.
5. Ν_α_ές: νέοι νόμοι που απέβλεπαν κυρίως στον περιορισμό της μεγάλης γαιοκτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (1025-1453)

Οι Κομνηνοί και η μερική αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας

Λέξεις – Κλειδιά:

Πρόνοια, προνοιάριοι, ανάκτηση εδαφών, αποκατάσταση βυζαντινής κυριαρχίας, μάχη Μυριοκέφαλου, εξισλαμισμός Μ. Ασίας.

Αλέξιος Α΄ Κομνηνός
αυτοκράτορας
(1081 – 1118)

© copyright www.my-book.gr

Εσωτερική πολιτική των Κομνηνών

1. Συμπλήρωσε τα κενά.

Στα πλαίσια του αριστοκρατικού πατριωτισμού και σε αντικατάσταση του θεματικού και μισθοφορικού στρατού εφαρμόζουν τον θεσμό της....., δηλ. παραχωρούν στους ευγενείς για ισόβια χρήση ..... και ..... με αντάλλαγμα την παροχή.....

Οι ευγενείς αυτοί ονομάζονται..... ή .....

Αποτέλεσμα:

Οι συγκεκριμένοι ευγενείς....., ενώ οι αγρότες του Βυζαντίου .....

Κουίζ

Πόσο καλά θυμάσαι;

Συνέπειες
της Άλωσης του 1204

Η **Κων/λη ή η Ρώμη** υπέστη μία μεγάλη ήττα, αφού για πρώτη φορά από την ίδρυση της έπεφτε σε ξένα χέρια;

Έχασε μεγάλο μέρος του **πλούτου ή του εδάφους** της, αφού οι κατακτητές λεηλάτησαν τους θησαυρούς της;

Οι κατακτητές ποδοπάτησαν εικόνες και κατέστρεψαν ναούς, αν και οι ίδιοι ήταν **Χριστιανοί ή Μουσουλμάνοι**;

Η Βυζαντινή αυτοκρατορία διαλύθηκε και στη θέση της δημιουργήθηκαν μία σειρά από **λατινικά και Ρώσικα κράτη**;

Στον Ελληνικό χώρο άρχισε η περίοδος της **λατινοκρατίας ή Βυζαντινοκρατίας**;

Οι κατακτητές περιφρόνησαν τους σχισματικούς Έλληνες, οι οποίοι με ελάχιστες εξαιρέσεις αντιστάθηκαν στους **Λατίνους ή Βουλγάρους**;

Καταστράφηκαν σημαντικά έργα τέχνης ανυπολόγιστης αξίας. Μερικά έργα τέχνης χρησιμοποιήθηκαν, για να κόψουν οι Δυτικοί **νομίσματα ή ράβδους χρυσού**;

Οι φωτιές που προκάλεσαν **οι σταυροφόροι ή εικονολάτρες** κατέστρεψαν σημαντικά χειρόγραφα που φυλάσσονταν στην Κωνσταντινούπολη και τα οποία είχε μελετήσει ο Φώτιος;